

ZMIANY W ORGANIZACJI GOSPODARKI ODPADOWEJ NA TERENACH WIEJSKICH. OPINIE GMIN.

Raport

Klara Malecka, Fundacja Wspomagania Wsi, lipiec 2012

Celem raportu jest przedstawienie **opinii samorządów** gmin wiejskich i wiejsko-miejskich na temat regulacji przyjętych w **ustawie z dnia 1 lipca 2011 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 152, poz.897)**

Raport jest wynikiem pisemnych konsultacji, udzielonych Fundacji Wspomagania Wsi przez przedstawicieli 252 Gmin wiejskich i wiejsko-miejskich. Znając wątpliwości dotyczące nowych zasad gospodarowania odpadami, przekazane przez kilkunastu wójtów i burmistrzów, FWW zwróciła się do wszystkich gmin wiejskich i wiejsko-miejskich prośbą o odpowiedź na cztery pytania:

1. Czy są kwestie związane z nową organizacją odbioru odpadów w gminach, które będą przysparzać samorządom problemów? Jeśli tak, to jakie to kwestie?
2. Czy są informacje, niezbędne do reorganizacji odbioru odpadów w gminie, których brakuje samorządom? Jeśli tak, to jakie to informacje?
3. Czy w Państwa Gminie został już opracowany sposób, w jaki będzie prowadzony odbiór odpadów, zgodnie z nowymi przepisami?
4. Czy są jakieś korzyści, które wiążą się z wprowadzeniem nowych przepisów, dotyczących odbioru odpadów w gminach wiejskich?

Odpowiedzi otrzymaliśmy między 10 maja a 11 lipca 2012 (większość nadesłana została w maju).

Liczymy na to, informacje zebrane w raporcie będą interesujące dla osób zaangażowanych w tworzenie nowego systemu i pomogą w opracowaniu sposobów przezwyciężenia problemów. Najistotniejsza w naszej opinii treść raportu dotyczy dwóch spraw:

- jakiej wiedzy potrzebują gminy,
- jakie problemy prawne postrzegają.

PROBLEMY

23% Gmin, które udzieliły konsultacji **nie spodziewa się żadnych problemów** w związku z wprowadzeniem nowych przepisów i organizacją nowego systemu gospodarowania odpadami.

Pozostałe Gminy wyraziły obawy i wątpliwości. Urzędy obawiają się zarówno braku pieniędzy, jak i wiedzy: **„Przepisy wprowadzają nowe zadania dla Urzędów Gmin, nie zapewniając wystarczającego wsparcia”**. **„Brakuje informacji na temat dofinansowania wdrożenia i prowadzenia nowego systemu”**. Jedna z Gmin wskazuje na **„niewystarczające rozpoznanie przez ustawodawcę realiów w jakich funkcjonują samorzady, brak konsultacji z j.s.t w sprawie nowelizacji ustawy”**.

W urzędach brakuje osób zajmujących się wdrożeniem systemu. Urzędnicy nie mają wystarczających **umiejętności i wiedzy, by sprostać zadaniom** (np. oszacowaniu kosztów działania systemu). 14% Gmin jako problem opisało **konieczność zatrudnienia nowych pracowników, co spowoduje nowe, stałe koszty.**

Pozyskiwanie wiedzy utrudniają w opinii samorządów **„brak stabilności i pewności prawa, niespójność przepisów i niejednoznaczna ich interpretacja”**. Brakuje też dostępnych przykładów wdrożeń. **Na wdrożenie systemu jest za mało czasu.**

Niektóre Gminy obawiają się problemów z **przekonaniem mieszkańców do nowego systemu i zmniejszeniem ich życzliwości wobec samorządu** (5,5% odpowiadających) . Jedna z nich napisała: **„Problemem będzie uświadomienie mieszkańcom, że nowy system to nie wymysł samorządu, tylko wynika z ustawy”**. Inna: **„Brakuje polityki informacyjnej Państwa w zakresie nowych rozwiązań w gospodarce odpadami w formie obwieszczeń, folderów i ulotek dla mieszkańców”**.

Problemy budżetowe

Gminy obawiają się, że **wpłaty od mieszkańców nie pokryją kosztów i konieczne będzie dofinansowanie z budżetu gminnego** (to opinia 24% respondentów). 11% Gmin podkreśliło niebezpieczeństwo braku środków, obciążenia budżetu, a nawet utraty płynności finansowej **Gminy w pierwszym okresie** - zanim wpłyną opłaty od mieszkańców. Dlatego w opinii samorządów **zbyt wcześnie wchodzi kary**. Opóźnienia w płatnościach i problemy w ściąganiu opłat mogą też spowodować obciążenia budżetu w późniejszym okresie. Jedna z gmin przewiduje, że wprowadzenie nowego programu gospodarki odpadami może doprowadzić do zablokowania inwestycji w gminach. Inna przygotowuje się na sytuację, w której *„system może się załamać i będziemy szukać rozwiązań alternatywnych”*.

Problemy z opłatami i ewidencją

Osobną grupą oczekiwanych problemów to organizacyjne wyzwania, z którymi Gminy będą musiały się zmierzyć.

Najwięcej obaw (zasygnalizowanych przez 126 Gmin – 50% respondentów) wiąże się z **opłatami**, którymi obciążeni zostaną mieszkańcy.

23% samorządów martwi **kwestie organizacyjne, związane ze ściąganiem opłat**. Gminy zastanawiają się, jak najlepiej zorganizować pobieranie opłaty. Obawiają się, że słabe instrumenty administracyjne nie pozwolą na skuteczne ściąganie zaległości. Mieszkańcy sami będą musieli pamiętać o płatnościach, dlatego mogą pojawić się kłopoty z terminowym ich uiszczaniem.

Obawiają się **wzrostu kosztów systemu rozliczeń i windykacji** (opinia 15,5% Gmin), związanej głównie z koniecznością zatrudnienia nowych ludzi. Szczególnie trudne będzie ich zdaniem egzekwowanie opłat od osób najuboższych, w tym korzystających z opieki społecznej (4,5%).

7% Gmin bezpośrednio podkreśliło, że **opłaty z pewnością wzrosną**. Co więcej: *„Koszty odbioru, transportu i unieszkodliwiania odpadów komunalnych rosną, co będzie powodowało kolejne podwyżki opłat”*.

Pojedyncze wskazały też na kwestię świadomości: *„Przyzwyczajenie mieszkańców do niepłatania lub małopłatania”*. *„W gminach wiejskich wiele mieszkańców uważa, że prawie w ogóle nie produkuje odpadów, dlatego nie będą chcieli płacić opłaty za gospodarowanie odpadami”*.

Wiele Gmin wspomniało o trudnościach z **decyzjami dotyczącymi opłat**. 20% wskazało na problem z **wyбором metody naliczania opłat** (tym trudniejszy, że dla wszystkich nieruchomości zamieszkałych opłaty mają być wyliczane według jednej metody). Część Gmin obawia się reakcji mieszkańców, ponieważ jak piszą, żadna metoda nie będzie jednakowo sprawiedliwa dla wszystkich (i możliwa do wprowadzenia - np. ze względu na brak wodociągów w całej gminie). Jedna z Gmin napisała: *„W związku z tym, że w ustawie nie ma wprost określonej stawki ani metody naliczania opłat, Gminy są zmuszone do eksperymentów prawnych oraz będą narażone na liczne protesty mieszkańców, a nawet na administracyjno – sądowe postępowania odwoławcze”*.

Trudną decyzją jest to, jakie opłaty nałożyć na letników i **osoby mieszkające w gminie sezonowo** (studentów, pracowników sezonowych). **Letnicy** budzą dużo wątpliwości (wspomniani zostali przez 9% respondentów). *„Jak do nich dotrzeć?”* Nie wszyscy znajdują się w gminnej ewidencji, wiele działek rekreacyjnych trudno jest też ująć w planie odbioru odpadów ze względu na **brak nazw ulic i numerów posesji**. Jedna z gmin sugeruje *„jednoznaczne rozstrzygnięcie samorządom kwestii co do właścicieli działek rekreacyjnych, tzn. czy zakwalifikować ich do właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy, czy traktować jako właścicieli nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne”*.

Jako problem Gminy wskazują też **ustalenie stawek opłat** (11% odpowiadających), ze względu na trudność **wyliczenia kosztów działania całego systemu**. To jedna z głównych kwestii, w której deklarują **potrzebę fachowego wsparcia**. Mniej Gmin jako kłopotliwe postrzega ustalenie terminów, częstotliwości i trybu wnoszenia opłaty (2%).

Wiele samorządów możliwość podejmowania decyzji dotyczących gospodarowania odpadami przedstawia jako problem, a nie korzystną swobodę. Pracownicy posiadają niewielkie doświadczenia

w zakresie prowadzenia gospodarki odpadami, a Gminy będą same odpowiadać przed mieszkańcami za swoje decyzje.

23% Gmin spodziewa się problemów związanych z **ewidencją płatników**. Sygnalizowały, że ustalenie i aktualizowanie faktycznej liczby mieszkańców spowoduje dodatkowe obciążenie biurokracją dla urzędu i mieszkańców. Nie tylko biurokracja, ale też postawa mieszkańców budzi obawy. Część Gmin obawia się kłopotów z samym przekazaniem formularzy deklaracji mieszkańcom i uzyskaniem od nich zwrotnych informacji. Wątpliwości dotyczą też wiarygodności deklaracji. Problemem będzie weryfikacja danych i wydanie decyzji o wysokości opłat wobec osób, które nie złożą rzetelnych deklaracji. Problemy mogą się też wiązać z ewidencją niektórych nieruchomości i określeniem, czy są one zamieszkałe. Jak wspomniano, dotyczy to szczególnie domków letniskowych. Jedna Gmina obawia się kłopotów z ewidencją budynków, którymi zajmuje się starostwo powiatowe.

Problemy z organizacją zagospodarowania odpadów

73% respondentów spodziewa się problemów w **organizacji zagospodarowania odpadów**.

Problematiczne jest podjęcie właściwych decyzji i odpowiednich uchwał przy braku doświadczenia i wystarczającej wiedzy (10%). Problematiczna jest też **kolejność wprowadzania uchwał**, ponieważ dopiero rozstrzygnięcie przetargu pozwoli określić koszty i stawki opłat.

Część gmin obawia się **technicznych problemów w organizacji odbioru odpadów z niektórych nieruchomości oraz zwiększenia kosztu odbioru** (7%) „*Problemem będzie zapewnienie wszystkim mieszkańcom takich samych warunków odbioru odpadów (również tym, do których trudno dojechać)*”. „*Nieuzasadnione jest, że takie same zasady (pojemniki przydomowe, a nie worki lub pojemniki zbiorcze) dotyczą terenów górskich. Kto będzie nosił pojemniki?*”.

Zgłoszono też obawy, że nowe przepisy nie pomogą wyeliminować niektórych, **niewskazanych zachowań mieszkańców**: „*jest wielki problem z popiołem, który gdzieś tam magazynują na swoich działkach*”, „*Obowiązek odbioru wszystkich odpadów spowoduje, że mieszkańcy pozbędą się gromadzonych odpadów nie ponosząc dodatkowych kosztów*”, „*możliwość ustalenia "widełek" ilości odbieranych odpadów może sprawić, że ustawa będzie nieskuteczna: ludzie nadwyżkę będą wyrzucać do lasu*”, „*część odpadów i tak będzie palona, jako źródło energii*”. „*Wątpliwość: czy mieszkańcy nie będą tratali terenu gminy jako składowiska, w myśl zasady "płać, niech Gmina sprząta"*”.

Wątpliwości 16% Gmin wiążą się z **organizacją przetargu**. Najtrudniejsze jest przygotowanie specyfikacji (w tym określenie sposobu i zakresu świadczenia usług, np.. terminów odbierania odpadów) przy wielu niewiadomych - m. in. ilości odpadów, sposobu funkcjonowania stacji przetwarzających odpady. Problemem jest też 4 letni okres trwania zamówionej usługi, przy zmiennych kosztach i przepisach. Zbyt krótki jest czas na zorganizowanie przetargu, wobec wielu wątpliwości. (np. „*Czy lepiej przeprowadzić przetarg na odbiór, czy na odbiór i zagospodarowanie odpadów?*”).

Gminy obawiają się kłopotów we **współpracy z firmą**, zastanawiają się, jak prowadzić monitoring świadczonych usług (4%).

Pojawiły się też głosy, że **monopolizacja rynku przez największych operatorów**, którzy z racji określonych prawem wymagań technicznych (w tym sprzętowych) wezmą udział w przetargu, może skutkować ograniczeniem konkurencji i wzrostem cen usług.

Z punktu widzenia Gmin problemem jest **brak możliwości wybrania najkorzystniejszej położonej regionalnej instalacji** (problem zgłoszony przez 5,5% respondentów). Jedna z Gmin wskazała na prawny konflikt: dowóz odpadów do instalacji, która nie jest położona najkorzystniej dla danej gminy stanowi niezgodne z obowiązującymi zasadami prawa finansów publicznych dodatkowe obciążenie budżetu gminy i tym samym naruszenie zasady gospodarności. Gmina wskazuje, że arbitralne przypisanie do regionalnej instalacji jest też niezgodne z ustawą o ochronie konkurencji i konsumentów.

Problemem dla niektórych Gmin jest **brak instalacji recyklingu i utylizacji na terenie ich regionu**. Konieczna będzie **budowa i utrzymanie nowych instalacji**. *„Brakuje unormowań w zakresie partycypacji w kosztach budowy instalacji regionalnych gmin do niej przypisanych, w sytuacji gdy budowana jest ona przez j.s.t. lub związek międzygminny”*.

26% respondentów oczekuje problemów związanych **organizacją i kosztami zbiórki selektywnej**. Najwięcej wątpliwości (14,5%) dotyczyło spraw technicznych i kosztów: organizacji punktu zbiórki selektywnej, wyznaczenia terenu na pojemniki, określenia częstotliwości wywozu, organizacji selektywnej zbiórki odpadów biodegradowalnych, wyposażenia nieruchomości w pojemniki (Czy można zapisać ten obowiązek w SIWZ podmiotowi odbierającemu odpady komunalne? Jak namówić mieszkańców do zakupu pojemników na własność?).

Oczekiwane problemy z selektywną zbiórką odpadów dotyczą też **świadomości i postępowania mieszkańców** (zdaniem 6,5% respondentów): *„Ludzie będą płacić za selekcję (taniej), a oddawać zmieszane”, „Brakuje świadomości i umiejętności segregacji”, „Problemem będzie niski poziom segregacji odpadów w dużych wspólnotach (np. spółdzielnie mieszkaniowe). Jak wyegzekwować, który z mieszkańców wspólnoty segreguje odpady?”* Trudno będzie prowadzić kontrolę segregacji.

Jedna z gmin uważa jednak, że **do segregacji należy podejść zdecydowanie**: *„kontrowersyjne jest wprowadzenie dwóch stawek w przypadku zbiórki selektywnej i nieselektywnej. Jeśli obowiązek selektywnej zbiórki dotyczy wszystkich mieszkańców, to dlaczego ustawa przewiduje możliwość zbiórki nieselektywnej?”*

Zgłoszono też problemy, związane z prawem dotyczącym opakowań: martwi **brak zorganizowanego systemu odbioru surowców wtórnych** (kaucji za opakowania) i **odpowiedzialności instytucji wprowadzających odpady do obrotu**.

Obawy 18% respondentów wiążą się z **osiągnięciem wymaganych prawem poziomów zagospodarowania poszczególnych frakcji odpadów**. Najbardziej problematyczna wydaje się **redukcja odpadów biodegradowalnych**, wykorzystywanych w gospodarstwach domowych (to opinia 9% Gmin). Wątpliwości dotyczą też redukcji ilości **odpadów budowlanych** (zgłoszone przez 3% odpowiadających): *„odpady budowlane są ponownie wykorzystywane w systemie gospodarczym. Nie są to odpady komunalne, dlaczego więc obowiązek ma spoczywać na gminach, a nie na przedsiębiorcach? Trudno będzie osiągnąć oczekiwany poziom.”* 5,5% Gmin wyraziło obawę przed karami za nieosiągnięcie **wymaganego w przepisach poziomu recyklingu**, które podniosą koszty działania systemu. *„Narzędzia kontrolne nad wykonującym usługi są słabe, a tym samym jest problem z rozliczeniem się z nakładanych na gminę konkretnych poziomów odzysku i redukcji strumienia odpadów”*. *„Kolejną kwestią są nieuregulowane sprawy ze tzw. złomiarzami, którzy regularnie zbierają odpady z metalu itp. Na tą chwilę brak jest kontroli nad "wyptywającymi" tego rodzaju odpadami”*. *„Brakuje możliwości zadeklarowania pirolizy jako recyklingu”*.

Gminy, które już posiadają zorganizowane systemy gospodarowania odpadami wyrażały zadowolenie z efektów ich działania i nie wspominały w listach o organizacyjnych trudnościach. Obawiały się za to zmian wymuszonych przez przepisy, które będą musiały nastąpić bez względu na efektywność systemów, w tym *„eliminacji z rynku zakładów budżetowych, dobrze obsługujących teren, działających nie dla zysku, które w wielu przypadkach zorganizowały selektywną zbiórkę odpadów”*. Zmiany pociągną za sobą znaczne koszty, nie przynosząc korzyści dla środowiska (opinia 10% respondentów).

4,5 % Gmin jako główny problem wskazało **brak możliwości dalszego funkcjonowania małych, gminnych instalacji, również tych spełniających wymogi środowiskowe**. Konieczność zamknięcia niewypełnionych składowisk i instalacji, w przypadku gdy nie zostały one zakwalifikowane jako regionalne, spowoduje zwolnienia pracowników, likwidację zakładów i straty finansowe.

W najtrudniejszej sytuacji znajdują się Gminy, których zakłady budżetowe ze środków Unii Europejskiej kupiły śmieciarki, wybudowały wysypiska itd.: „Gminne zakłady budżetowe nie będą mogły przystąpić do przetargu. W tworzenie i modernizację dotychczasowych systemów gospodarki odpadami gminy zainwestowały ogromne środki finansowe. Jak wcześniej zaznaczono, niejednokrotnie były to środki pozyskane z Unii Europejskiej. Istnieje zagrożenie utraty dofinansowania pozyskanego przez gminy z UE na organizację dotychczasowych systemów gospodarki odpadami (w przypadku konieczności przekształcenia zakładów budżetowych w spółki prawa handlowego). Brakuje jasnych interpretacji w tym zakresie”.

BRAKUJĄCE INFORMACJE

42% Gmin uznało, że brakuje im jakiś informacji, niezbędnych do reorganizacji odbioru odpadów.

19% wskazało, że z planowaniem systemu czeka na **rozporządzenia** (z naciskiem na wzory dokumentów z ustawowym kalendarzem, ważne są też dla nich wzory sprawozdań); **3%** na plany wojewódzkie.

„Wciąż na rynku brakuje dobrych opracowań prawnych w postaci podręczników czy komentarzy do w/w ustawy” napisała jedna z Gmin. Zgłoszono **wątpliwości dotyczące konkretnych przepisów:**

„Właściciel nieruchomości w budynku wielolokalowym w rozumieniu ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach – czy jest nim zarząd, zarządca, wspólnota lokalowa?”

„Czy segregacja u źródła jest konieczna?”

„Czy w przypadku bardzo trudnego dotarcia do gospodarstwa domowego po odbiór odpadów (np. zimą), gmina może wskazać miejsce, do którego mieszkańiec byłby zobowiązany dostarczyć odpady?”

Niepewności związane były z **organizacją przetargu i zakresem współpracy z przedsiębiorcą:** „Co z samorządami mającymi udziały w firmach zbierających odpady i mających własne składowiska?”.

„Czy gmina może zlecić odbiór odpadów własnej jednostce organizacyjnej poza przetargiem?”. „Czy firmy aktualnie zbierające odpady segregowane będą nadal to robić, czy musi to robić wyłącznie firma, która wygra przetarg?”. „Czy w SIWZ można założyć, że wykonawca zaopatruje mieszkańców w worki do recyklingu i pojemniki?”. „Czy w SIWZ można zamieścić informację, że odbierający odpady segregowane zajmuje się ich zagospodarowaniem i przekazaniem do recyklingu?”. „Czy organizację miejsc selektywnej zbiórki odpadów będzie można zlecić operatorowi zbiórki odpadów?”

Problematyczny jest też nowy **wymóg wpisu firm do rejestru działalności regulowanej, wobec obowiązujących zezwoleń:** „W obliczu braku tego aktu wykonawczego, przedsiębiorcy ubiegający się o uzyskanie wpisu do rejestru działalności regulowanej składali oświadczenie o spełnieniu warunków wymaganych do wykonywania działalności w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości. Wraz z opublikowaniem tego aktu i jego wejściem w życie, organ gminy będzie zobowiązany wezwać przedsiębiorców, którzy uzyskali wpis do rejestru działalności regulowanej do złożenia kolejnych oświadczeń o stosownej treści uwzględniającej wymogi określone w nowym rozporządzeniu”.

Gminy sygnalizowały też wątpliwości dotyczące **konkretnych rodzajów i miejsc powstawania odpadów:**

„Jak obciążać np. szkoły czy inne zakłady pracy?”

„Dziki wysypiska na prywatnych działkach to problem gminy czy właściciela?”

„Co z dzikimi wysypiskami na nieuregulowanych gruntach?”

„Czyje są odpady składowane na cmentarzach parafialnych? Komunalne czy nie?”

„Czy odpady z placówek służby zdrowia znajdujących się na terenie gminy są komunalne?”

„Czy gruz pochodzący z wyburzeń w gospodarstwach indywidualnych, szkło okienne, styropian pochodzący z remontów w domach prywatnych są w rozumieniu ustawy odpadami komunalnymi czy nie?”

Informacji brakuje też mieszkańcom. Jedna z gmin zaznaczyła, że konieczna będzie **akcja informacyjna** do nich skierowana.

Gminom brakuje Knowhow. „Brakuje przykładów i gotowych rozwiązań. Większość publikowanych informacji jest ogólna i nie rozwiązuje niejasności”.

Mimo dostrzeganego „problemu z dostosowaniem informacji do potrzeb gminy”, przydatne w organizacji systemu byłyby gotowe informacje i podpowiedzi. Przesłano pytania:

„**Jak to działa w gminach, w których wprowadzono podatek w drodze referendum? Jakiej mają stawki i czy system się sprawdza?**”

„**Jak oszacować stawkę opłat?**”

„**Jak obliczyć opłaty wobec osób nie zamieszkujących na stałe?**”

„**Czy lepiej objąć nieruchomości niezamieszkałe opłatami, czy też pozostawić z indywidualnymi umowami?**”

„**Jak obliczyć, ile będzie kosztował cały system odbioru odpadów komunalnych, z wyszczególnieniem składowych i sposobu ich obliczenia wyszczególnieniem składowych i sposobu ich obliczenia?**”

„**Przydatne byłyby dane uśrednione, pochodzące z badań, dotyczące wytwarzania poszczególnych grup odpadów w różnej zabudowie (miejskiej, wiejskiej, rozproszonej)**”.

„**Brakuje informacji o technicznych możliwościach zastosowania odpowiedniego monitoringu oraz kompleksowego programu komputerowego, który pozwalałby zarządzać i kontrolować cały system**”.

Pomocne byłyby informacje dotyczące organizacji i zasad **współpracy z firmą** prowadzącą wywóz odpadów. Wątpliwości dotyczą też efektywności **podziału gminy na sektory**, tworzenia związku komunalnego w ramach gospodarki odpadami lub sposobu **organizacji zbiórki odpadów wielkogabarytowych i niebezpiecznych**.

Gminy wskazały też na trudność w uzyskaniu **lokalnych danych**:

- ilości i rodzaju powstających odpadów („Część mieszkańców traktuje zbieranie takich informacji przez urząd jako nieuprawnioną ingerencję”),
- liczby mieszkańców posesji,
- kosztu odbioru, transportu i unieszkodliwiania odpadów,
- „rzetelnych raportów od firm wywożących odpady”,
- „nieodpłatnych danych od Starostwa Powiatowego”.

OCZEKIWANE KORZYŚCI

33% Gmin, które udzieliły konsultacji **nie widzi żadnych korzyści** z wprowadzanej ustawy.

12% uważa, że dopiero **czas pokaże**, czy będą korzyści.

55% wskazuje na **oczekiwane korzyści**:

44% odpowiadających na zapytanie podziela myśl ustawodawców oczekując, że nowy system spowoduje zmniejszenie ilości odpadów nielegalnie składowanych. Mieszkańcom nie będzie się opłacało wywozić śmieci do lasu, dzięki czemu **ograniczone zostaną przyczyny powstawania dzikich wysypisk. Ograniczenie przyczyn spalania odpadów** przewiduje 6% Gmin. Jest też szansa na wyeliminowanie podrzucania odpadów do pojemników na recykling lub do koszy na śmiecie.

27% chwali **uporządkowanie i uszczelnienie systemu gospodarowania odpadami**: ujednoczenie zasad odbioru odpadów, objęcie systemem odbioru odpadów wszystkich mieszkańców (w tym letników), większą kontrolę nad tym, co dzieje się z odpadami. Powszechność dobrze zorganizowanego systemu może mieć wpływ na wywiązywanie się z norm: „**objęcie systemem**”

odbierania odpadów komunalnych wszystkich właścicieli nieruchomości, w tym także te nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne, tj. ośrodki wypoczynkowe, lokale przeznaczone pod działalność gospodarczą np. sklepy, biura rachunkowe, księgowość, zakłady samochodowe itp. oznacza, że gmina przejmuje cały strumień wytwarzanych odpadów komunalnych na administrowanym terenie – 100%. W tym przypadku, przy dobrze zorganizowanym systemie łatwiej jest osiągnąć nałożone ustawą limity osiągnięcia poszczególnych poziomów odzysku”.

Wśród korzyści związanych z kontrolą wymieniono też zyskanie przez Gminy **możliwości zobligowania przewoźników, by odbierali odpady również z odległych siedlisk**. Jedną z Gmin cieszy **zmniejszenie liczby samochodów** odbierających odpady poruszających się po jej terenie.

Inne spodziewane korzyści organizacyjne to to, że **będzie można zgodnie z przepisami egzekwować zaległe należności za odbiór odpadów**. Gminy przewidują też większą możliwość **dyscyplinowania firm** działających na terenie gmin (w tym firm budowlanych) do właściwego zagospodarowania odpadów.

17% przewiduje **wzrost ilości odpadów zbieranych selektywnie**, a dzięki temu większy poziom odzysku surowców i stopniowe zmniejszenie ilości odpadów zmieszanych kierowanych na składowisko. Mieszkańcy powinni być bardziej zainteresowani prowadzeniem segregacji odpadów, między innymi dzięki różnicowaniu stawek opłat za odpady zmieszane i segregowane. Stopniowo będzie też rosła ekologiczna świadomość mieszkańców.

Choć Gminy przewidują wzrost kosztów odbierania odpadów („w obiegowej opinii nowe zasady spowodują, że będzie znacznie czystiej, ale z pewnością drożej”), wśród udzielających odpowiedzi byli też pojedynczy optymiści, wskazujący na **możliwość niższych opłat przy organizacji systemu całościowo w całej gminie**. „Na chwilę obecną to gmina ponosi wszelkie koszty prowadzenia selektywnej zbiórki odpadów. Mamy nadzieję, że prawidłowo wyliczona stawka miesięczna pozwoli zachować zasadę "zanieczyszczający płaci”.

5% Gmin wskazało ogólnie na **czystsze środowisko**.

Jedna na **rozwój technologii przetwarzania odpadów**

7% Gmin udzielających odpowiedzi planuje organizować gospodarkę odpadami w **ramach międzygminnego związku**.

Konsultacji udzieliły 252 Gminy wiejskie i wiejsko-miejskie. Gminy otrzymały informację, że ich opinie zostaną wykorzystane tylko w zbiorczym opracowaniu.

Dziękujemy wszystkim osobom i Gminom, które udzieliły konsultacji.

Wśród Gmin, które udzieliły konsultacji były: Bielsk Podlaski, Brzeźnica, Bytów, Chrzęstowice, Dobiegniew, Dołhobyczów, Gozdowo, Grzegorzew, Kartuzy, Kąkolewnica, Kleszczewo, Komorniki, Konięcpol, Kornowac, Kostrzyn, Kościelisko, Krasnystaw, Lipnica Murowana, Lubicz, Łękwica, Nowe Brzesko, Nowe Miasto, Parysów, Radoszyce, Sabnie, Sadkowiec, Sochocin, Sośnie, Suszec, Szamotuły, Szerzyny, Turek, Warta Bolesławiecka, Zabierzów, Zakrzówek i Zielona Góra*.

*Gminy te wyraziły zgodę na wymienienie ich wśród samorządów, które udzieliły konsultacji.